

[Mette Groes]

Skal dette udsagn stå til troende, må det følges op af praktisk handling, og den loven- de udvikling af vindmøller, biogas og solvar- meanlæg samt landsbyenergiprojekter må støttes.

Imidlertid har regeringen i 1984 afsat 60 mill. kr. til udnyttelse af vedvarende energi- kilder, i 1985 og 1986 ingenting, mens der tidligere var afsat 124 mill. kr. til dette for- mål.

Til landsbyenergiprojekterne er der i 1984 afsat 2 mill. kr. mod 45 mill. kr. i 1983. Det er alt for lidt.

Såvel energiøkonomiske som beskæftigel- sesmæssige hensyn taler for, at statsministe- ren justerer sin politiske praksis med sin princippele holdning.

Svar (13/2 84):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Der forventes på finanslovforslaget for 1985 ikke afsat midler til tilskud til udnyttel- se af vedvarende energi. Dette må bl.a. ses i sammenhæng med, at de afsatte beløb hertil i såvel 1982 som 1983 ikke fuldt ud blev anvendt. Desuden har det aldrig været hensig- ten, at tilskudsordningen skulle være perman- ent, og regeringen har under hensyn til den økonomiske situation fundet det rigtigst, at ordningen ophører efter 1984.

Den anden ordning, der omtales i spørgs- målet, angår de energiøkonomiske enkeltpro- jekter. Under denne ordning er der på grundlag af aktstykke 381 af 16. august 1982 indtil udgangen af 1983 ydet i alt 42 mill. kr. som tilskud til gennemførelse af et demon- strationsprogram, der omfatter en række energiøkonomiske enkeltprojekter.

Efter finanslovforslaget for 1984 er der til en videreførelse af denne ordning afsat 30 mill. kr. og ikke som anført i begrundelsen for spørgsmålet 2 mill. kr.

De støttede projekter er for øjeblikket under gennemførelse. Opbygningen og idrift- sættelsen af en stor del af anlæggene vil strække sig langt ind i 1984, i enkelte tilfælde ind i 1985. Med den forventede videreførelse af ordningen i 1984 inden for den nævnte ramme på 30 mill. kr. vil det være muligt at supplere og udvide det allerede iværksatte demonstrationsprogram.

Når demonstrationsprojekterne er afslutte- de, inklusive en vurdering af driftserfaringer,

økonomi m.v., vil regeringen være indstillet på at vurdere, om der vil være behov for yderligere demonstrationsprojekter af hensyn til den fremtidige teknologiske udvikling.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 20:

Forslag til lov om ændring af lov om social- forskningsinstituttet. (Ændring af ledelses- strukturen).

(Fremsat 7/2 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erik B. Smith (S):

Lovforslaget er en genfremsættelse af det lovforslag, socialministeren fremsatte for fol- ketinget den 30. november 1983, men som folketinget ikke fik lejlighed til at behandle som følge af folketingsvalget. Forslagets for- mål er at sikre en afklaring og en styrkelse af ledelsesfunktionerne med henblik på at skabe større handlekraft og uafhængighed i social- forskningsinstituttet. Det er altså et rent or- ganisatorisk forslag, og instituttets formål skal således ikke ændres.

På den baggrund kan socialdemokratiet tilslutte sig hensigten med lovforslaget, selv om vi finder, at man burde have undladt i bemærkningerne at citere rapportens påstand om, at der fra forskellig side næres mistillid til socialforskningsinstituttets aktiviteter ind- hold og effektivitet.

Forslaget opererer med en bestyrelse, en direktion, afdelinger og rådgivende forsk- ningsudvalg. Konstruktionen med en besty- relse kan vi tilslutte os. Bestyrelsens sammen- sætning og kompetence er det afgørende.

Det springer socialdemokratiet i øjnene, at arbejdsmarkedets parter ikke er med. Det bør de være, når man tænker på de opgaver, socialforskningsinstituttet skal varetage, og de beføjelser, der er tillagt bestyrelsen.

Egentlig undrer det os også, at der ikke er foreslået en medarbejderrepræsentant til be- styrelsen, ligesom det vist er mere relevant, at det er planlægningsrådet for forskning, der udpeger et medlem, i stedet for statens sam- fundsvidenskabelige forskningsråd.

[Erik B. Smith]

Bestyrelsens beføjelser forekommer os at være beskrevet helt unødvendigt detaljeret i lovforslaget. Det burde være nok at fastslå bestyrelsens overordnede faglige og administrative ansvar og så lade resten være en sag mellem bestyrelse og direktion.

Det forekommer bestemt uhensigtsmæssigt, at lovforslaget forpligter – jeg understreger forpligter – bestyrelsen til at oprette afdelinger. Problemerne med koordination, de overordnede drøftelser og de indbyrdes sammenhænge i forskningen klares ikke ved et årligt fællesmøde og så i øvrigt af bestyrelse og direktion.

Det er ingen hemmelighed, at nogle har frygtet, at socialministeren vil sætte sig på forskningen på socialforskningsinstituttet. Det tror vi ikke på, men ministeren kan ved at vise imødekommenhed under udvalgsarbejdet meget hurtigt afkræfte denne frygt.

Det fremgår af, hvad jeg allerede har sagt, at vi frygter, at man med en konstruktion af rådgivende udvalg kan miste det samlede overblik, men i øvrigt har vi med tilfredshed konstateret, at såvel arbejdsmarkedets parter som De samvirkende Invalideorganisationer og pensionistorganisationerne ønskes repræsenteret i det rådgivende forskningsudvalg.

Selv om lovforslaget er et organisatorisk forslag – eller måske netop derfor – burde der være taget stilling til den finansielle side af sagen. Enhver ved – det fremgår i øvrigt også af bemærkningerne – at finansforholdene på socialforskningsinstituttet er ganske specielle: 55 pct. af midlerne fra finansloven og resten over private fonde. Under udvalgsarbejdet må vi have belyst, hvordan man kan sikre en enklere finansieringsstruktur, uden at det betyder en reduktion i instituttets aktiviteter.

Planredegørelsen for forskning, der netop i dag er offentliggjort af planlægningsrådet, må også inddrages i udvalgsarbejdet. Planredegørelsen indeholder nogle meget relevante betragtninger om struktur og styring af forskningen.

I den offentlige debat har der gentagne gange været røster fremme om, at der er tvivl om opfølgning af levevilkårsundersøgelsen fra 1976. Jeg vil gerne sige, at vi i socialdemokratiet lægger overordentlig stor vægt på, at der sker en sådan opfølgning.

Afslutningsvis skal jeg understrege, at socialdemokratiet går positivt ind i udvalgsarbej-

det. Med åbne og fordomsfrie drøftelser og en vis imødekommenhed hos ministeren skal det nok lykkes os at få et bredt flertal til at slutte op bag socialforskningsinstituttet til gavn for instituttet og dets fortsatte virksomhed.

Lizzie Lichtenberg (KF):

Det er, som hr. Erik B. Smith nævnte, en genfremsættelse af socialministeren. Lovforslaget går ud på at ændre socialforskningsinstituttets ledelsesstruktur for at skabe større handlekraft og uafhængighed i instituttet. Man foreslår, at der skal være en bestyrelse, som har en formand, der skal være en erfaren aktiv forsker inden for det samfundsvidenskabelige område. Han skal udpeges af socialministeren. Dernæst skal den bestå af 4 medlemmer, hvoraf det ene er en forsker, der er udpeget af statens samfundsvidenskabelige forskningsråd, og de tre øvrige er administrationsfolk, to statslige repræsentanter udpeget af socialministeriet og arbejdsministeriet og endelig en kommunal repræsentant.

En sådan lille bestyrelse skulle være med til at gøre forretningsgangen mellem daglig ledelse, der stadig skal varetages af direktøren, og det brede forskningsmæssige nemmere.

Man anbefaler også en opdeling af forskningsinstituttet i afdelinger med tilknyttet rådgivende forskningsudvalg, og man anbefaler endelig, at socialforskningsrådet nedlægges.

Det er vigtigt, at man fastholder bredden i denne forskning, at man bibeholder uafhængigheden af en central styring, og at det er en forskning, der kan bruges.

Vi kan jo se, hvilken sum hele det socialpolitiske område efterhånden har vokset sig til, og netop under det indtryk har socialpolitikken en stadig stigende betydning, således at vi må have solide data som grundlag for lovgivningen, og vi må have et snævert samarbejde mellem socialvidenskaberne på den ene side og politisk-administrative beslutningstagere på den anden. Vi må have en pålidelig viden i vort velfærdssamfund, så det er velfærds- og velstandssamfund, vi udvikler, og ikke mangelsamfund.

Instituttets forskningsområde er i lovforslaget defineret fyldigt. Det er netop bredden i det, der skal bevares. Det er stadig væk ar-

[Lizzie Lichtenberg]

bejdsmarkedspolitik, boligpolitik og uddannelsespolitik, som jo er nogle af krumtapperne i vores familie- og ungdomsspørgsmål, i vores familie- og sundhedspolitik.

Det er væsentligt, at dette forskningsinstitut ikke er underordnet de centrale myndigheder, men fremstår som en selvejende institution, for en stærk politisk styring af forskningen her kunne netop give de restriktioner, vi ikke ønsker. Det kunne netop resultere i kortsigtede administrative formål i stedet for det, vi har brug for: en mere dybtgående og langsigtet forskning, en forskning, som også skal være kritisk over for den førte politik inden for disse vægge, inden for arbejdsmarkedet.

Den forskning, vi har brug for, skal jo på videst mulig måde belyse de problemer, som kan imødegås med politiske foranstaltninger; det er det, vi har brug for her i huset: en undersøgelse, som kan pege fremad, det vil sige beskæftige sig med problemer, som også vil være problemer i de kommende år. Et af de spørgsmål, vi har haft i forbindelse med anvendt socialforskning, er jo netop, om det kan holde trit med den økonomiske, sociale og politiske udvikling, om det er en nærværende forskning, om den kan bruges eller det kun er resultater, som kan have historisk interesse den dag, de foreligger.

Men instituttet må på den anden side heller ikke isolere sig. Man skal have impulser udefra, og jeg tror, det er fremadrettet ved det, som man kender fra erhvervslivet, den divisionering, som man kalder det dér, nemlig opdeling i forskningsvirksomheder med afdelinger og med tilknyttede rådgivende forskningsudvalg. Det er fremtiden, man indbygger i den måde, man driver et moderne institut på. Derfor tror jeg, at vi her netop kan bryde den isolering ned, der kunne være blevet et resultat, hvis vi var fortsat som hidtil. Man skal jo netop passe på, at forskningen ikke kommer på for stor afstand af de økonomiske, sociale og politiske begivenheder og derfor taber tempo i forhold til udviklingen.

Vi kan fra konservativ side give lovforslaget vor tilslutning. Det er nøgleordene for anvendt samfundsforskning, der her skal i højsædet: nyttevirkning og perspektiv.

Bjørn Elmquist (V):

Det forslag, vi har til behandling her, er resultatet, som jeg ser det i hvert fald, af en temmelig lang tids kritik af arbejdet i socialforskningsinstituttet, en kritik, der er kommet til udtryk både i denne sal og i offentligheden i øvrigt.

Mere konkret kan man sige, at dette lovforslag er det direkte resultat af den undersøgelse, som socialministeren lod iværksætte i december 1982, var det vist.

Konklusionen af den undersøgelse skal jeg ikke citere i lange baner, men vil blot drage et ganske enkelt udtryk frem fra den konklusion, der stod i undersøgelsesrapporten fra det private firma, der undersøgte instituttet. Der måtte konstateres »en ledelsesmæssig afmagt, der underminerer handlekraften i instituttet som helhed.«

Sådan står der i hvert fald i bemærkningerne til lovforslaget at det lå i konklusionen. Hvis man holder sig til den del af det, synes jeg nok, at det foreliggende lovforslag til fulde opfylder dette behov for at få fjernet den ledelsesafmagt, som man mente at kunne konstatere, og derfor kan vi i venstre tilslutte os de hovedretningslinjer, der ligger i socialministerens lovforslag.

Om det skal være præcis det og det og det ministerium, der skal repræsenteres, om vægten skal ligge dér, hvor den er i forslaget, kan naturligvis drøftes nærmere i udvalget, men jeg tror nok, at der i princippet er lagt op til det i den rigtige sammenhæng.

Jeg har den opfattelse, at vi i dag ikke skal tage en længere diskussion om formålet med socialforskningsinstituttet. Som hr. Erik B. Smith lige omtalte det, er der udgivet en planredegørelse fra forskningsrådet, og vi kunne selvfølgelig godt boltre os i den første gennemlæsnings resultater og vurderinger her, men jeg håber, at også efterfølgende ordførere vil holde sig så pænt begrænset til det, som hr. Erik B. Smith gjorde det, og som jeg også synes fru Lizzie Lichtenberg gjorde det med sine principielle betragtninger, og lad os så tage en stor debat, som også må komme til at omfatte socialforskningsinstituttets rolle, når formentlig undervisningsministeren senere i denne folketingssamling giver os anledning dertil.

Men jeg vil gerne hæfte to principielle overvejelser på det, som genspejler, hvad vi i venstre mener vi bør kunne forvente af socialforskningsinstituttet, nemlig at det, man

[Bjørn Elmquist]

driver dér af forskning, er effektivt, at det er så tilpas afgrænset i tid, at det er noget, som vi også i dette hus kan få gavn af, at de resultater, man når frem til ved instituttet, ikke er forældede, når resultatet af undersøgelserne foreligger. Det er jo faktisk at gøre nar af forskning, hvis det forholder sig sådan.

Det andet hovedprincip: at forskningen er uhildet. Det skal ikke være på diktat fra den til enhver tid siddende regering, at forskningen skal foretages, men det må heller ikke gå hen og blive – og det siger jeg ikke nødvendigvis at det hidtil har været – en sandkasse eller et privat legetøj for de mennesker, der mere eller mindre tilfældigt er ansat i instituttet på et givet tidspunkt. Der må være tale om uhildet forskning.

Men som sagt kan venstre give sin støtte til socialministerens lovforslag.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg ønsker ikke at spolere den fordragelige tone, hr. Bjørn Elmquist lagde op til, men jeg synes, at hr. Bjørn Elmquist skylder os og ikke mindst tidligere og nuværende medarbejdere på socialforskningsinstituttet at præcisere, hvad det er for en omfattende kritik, som har været fremme dels i offentligheden, dels her i salen af forholdene på socialforskningsinstituttet.

Jeg bemærkede, at hr. Bjørn Elmquist, om man så må sige henviste til bemærkningerne til lovforslaget, som igen er en henvisning til en konsulentrapport, der desværre ikke gør sig umage med at dokumentere den kritik. Derfor synes jeg, det er vigtigt, at hr. Bjørn Elmquist fortæller, hvad det er for en kritik, der tænkes på, så vi kan tage konkret fat om det og ikke hayne i en hetzliggende situation.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Ja men den kritik har man kunnet se hvad var, hvis man havde henvendt sig til informationstjenesten eller bibliotekstjenesten heroppe, for dér lå der i et blåt ark, som jeg så på i går og i forgårs, de nyere presseudklip, og derudover findes der en endnu righoldige samling, som jeg har fotokopier af her, men som jeg ikke vil stå og bruge tingets og

medlemmernes tid til at citere fra. Det ligger dokumenteret på biblioteket.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg er ked af hr. Bjørn Elmquists svar, fordi det, man kan udlede af det, er, at det, hvorpå hr. Bjørn Elmquist bygger sine bemærkninger om, at der har været en omfattende kritik både i offentligheden og her i salen, i virkeligheden betyder, at der i nogle aviser har stået noget af nogle folk og om nogle folk, som er utilfredse med forholdene på socialforskningsinstituttet. Det finder jeg uanstændig tyndt.

I det blå omslag, som ligger oppe på biblioteket, og som jeg såmænd også har studeret, er der også en artikel fra Demokraten Weekend af 16. december sidste år, hvor Henning Friis, den tidligere direktør for socialforskningsinstituttet, betegner konsulentrapporten som – det er jo nok ikke tilladt at bruge hans meget stærke vendinger, men lad os sige – noget, der ikke er det papir værd, rapporten er skrevet på.

Jeg synes, det understreger, hvor vigtigt det er, at vi ikke bare alle sammen siger; det har jo stået i avisen. Jeg synes, dette punkt er vigtigt – det kommer jeg tilbage til i mit ordførerindlæg – for hvis begrundelsen for dette lovforslag er, som hr. Bjørn Elmquist formoder, en slags ende på en proces, der er startet med den omtalte kritik i offentligheden og her i salen, så er hele grundlaget for lovforslaget i hvert fald uhyre spinkelt.

Alice Faber (SF):

Jeg vil gerne tilslutte mig det, hr. Tinning var inde på om kritikken. Jeg synes, det er utrolig væsentligt, at vi kan argumentere for baggrunden for den kritik, vi fremsætter. Jeg ved, at hr. Bjørn Elmquist – jeg har nemlig også læst notaterne – har kritiseret de videnskabelige metoder, der bruges på socialforskningsinstituttet, og jeg kunne godt tænke mig, at hr. Bjørn Elmquist ville komme op på talerstolen og sige noget om, hvorvidt han synes, der er nogle videnskabelige metoder, der er mere videnskabelige end andre. Det tror jeg også medarbejderne på socialforskningsinstituttet ville være interesseret i at få at vide.

[Alice Faber]

Men selv om hr. Bjørn Elmquist bad os om ikke at opholde os for længe ved planredegørelsen, vil jeg dog tillade mig at gøre det, fordi den planredegørelse, som er kommet fra forskningssekretariatet om forskningen, spiller en meget stor rolle i dette her. Vi har med meget stor spænding ventet på den planredegørelse, og socialministerens ministerkollega undervisningsminister Bertel Haarder udtalte da også til aviserne i mandags, da den kom frem, at det var en glædens dag. Det er jeg enig med ham i, for vi trænger meget til at få et samlet overblik over hele forskningen. Jeg har ikke fået læst planredegørelsen og regner heller ikke med, at det er tilfældet for andre; jeg har først fået den i går, og den skulle først være udkommet i mandags.

Et af de store problemer inden for forskningsrådet i de senere år har været, hvordan sektorforskningen, den offentlige forskning, som foregår ude på universiteterne, og som socialforskningsinstituttet er en del af, skal placeres i hele forskningsbilledet. Redegørelsen peger på nogle af de problemer, der foreligger, og som vi her i folketingset må drøfte både i forskningsudvalget og – regner jeg med – ved en debat her i salen om en redegørelse fra undervisningsministeren. I planredegørelsen for forskningen hedder det side 15 om den såkaldte sektorforskning:

»Forskningens stærkere organisatoriske tilknytning til ressortministeriet betyder, at aktiviteterne – såvel forskningen som rådgivningsvirksomhed m.v. – rettes mere ensidigt mod et enkelt ministerium. Andre offentlige myndigheder og andre brugergrupper får sværere ved at få bistand fra institutterne, og det bliver vanskeligere at igangsætte forskning, der går på tværs af de offentlige sektorer. Forskningssystemet bliver mere stift, og vigtige forskningsemner bliver ikke taget op.«

Socialministerens forslag lægger meget klart op til en stærkere organisatorisk tilknytning til socialministeriet, og socialministeren siger da også i sin fremsættelsestale, at han ønsker at omlægge socialforskningsinstituttets forskningsprofil således, at en øget andel af forskningen omhandler nutidens problemer og gennemføres med kortere tidsfrist.

Vi kan ikke fra SFs side se, hvorfor socialministeren har et sådant hastværk. Når nu dette digre værk om den fremtidige forsk-

ningspolitik ligger på folketingets bord, ville det være meget mere naturligt at afvente debatten om sektorforskningens placering i hele forskningsbilledet og altså også hermed socialforskningsinstituttets ledelsesstruktur.

Men ud over det gale tidspunkt, hvad er der så galt med lovforslaget?

For det første undergraves instituttets troværdighed; dermed forringes anvendeligheden af instituttets forskningsresultater i den politiske debat. Troværdigheden bygger på to forhold, dels socialforskningsinstituttets status som uafhængig forskningsinstitution, dels tilliden til, at det er videnskabelige hensyn, der afgør forskningens gennemførelse. Uafhængigheden bevares kun formelt. Reelt overføres den faglige og administrative ledelse til en bestyrelse, hvor socialministeren udpeger to af fem medlemmer. Repræsentanterne for de administrative interesser er i flertal. Forskningsverdenen udpeger kun den ene af forskerne i bestyrelsen. Der er ingen garanti for en forskningsmæssig ballast hos bestyrelsens flertal, instituttets medarbejdere er ikke repræsenteret, beføjelserne er altomfattende, brugerne er taget ud af billedet.

Fra SFs side finder vi altså, at en drøftelse af en ændret ledelsesstruktur i socialforskningsinstituttet må afvente en drøftelse af hele sektorforskningens placering i forskningen, og vi finder, at ministerens forslag har til formål at styre socialforskningsinstituttet fra socialministeriet.

En ny styrelse skal sikre uafhængighed i instituttets virksomhed, og det er vigtigt, at det overlades til forskernes egen afgørelse at gennemføre de praktiske forskningsmæssige opgaver. Derudover må finansieringsforholdene afklares, da de hænger meget klart sammen med de problemer, der har været på socialforskningsinstituttet.

Aase Olesen (RV):

På det radikale venstres vegne vil jeg gerne indledningsvis slå fast, at vi mener, at Danmark har brug for og har råd til et vel fungerende socialforskningsinstitut, hvor der kan foregå uafhængig videnskabelig forskning, samtidig med at der kan løses mere konkrete forskningsopgaver på det socialpolitiske område for forskellige opdragsgivere, herunder opgaver for regering, folketing og andre folkevalgte organer.

[Aase Olesen]

Vi har ikke på noget tidspunkt deltaget i den kritik, som har været omtalt af tidligere ordførere her. Set med en menig lovgivers øjne må man nok erkende, at det ikke har været socialforskningsinstituttets publikationer, der har spillet den store og afgørende rolle i de senere års meget nødvendige omstillingsproces på det socialpolitiske område. Her har vi haft betydelig større glæde af publikationer fra forskellige organisationer, herunder ikke mindst de kommunale.

Men dette skal langtfra bebrejdes socialforskningsinstituttet alene. Den opbakning, instituttet har fået fra lovgiverside, og den finansieringsstruktur, som er blevet den faktiske gennem mange år, har i høj grad bevirket, at den situation er opstået, at mange undersøgelser er kommet underligt bagefter eller ved siden af den aktuelle debat.

Derfor er det radikale venstre i dag parat til at medvirke til en ændring af ledelsesstrukturen, som dette lovforslag udtrykkeligt er begrænset til, og jeg noterer mig især, at socialministeren i lovforslaget bemærker, at det er instituttets egen opgave, når den nye ledelsesstruktur er etableret, at gennemføre øvrige fornødne ændringer. Det synes jeg er vigtigt.

Det radikale venstre er enig i forslaget om at samle den administrative og faglige ledelse hos en direktør og en snæver bestyrelse og alene lade forskningsudvalgene være rådgivende, men vi finder, at det er meget, meget vigtigt at få diskuteret grundigt, hvordan kompetenceforholdet mellem direktøren og bestyrelsen skal være.

Vi vil ligeledes meget nøje overveje, om den foreslåede sammensætning af bestyrelsen er den rigtige. Vi vil altså ikke i dag give tilsgående om, at vi er enige i dette forslag fra ministeren. Det afgørende for os er nu, at vi ikke jager en lov igennem til ikrafttræden 1. april. Vi vil tværtimod give os god tid til at finde en bæredygtig struktur, så vi ikke igen skal til at lappe på den, og vi vil til den ende meget nøje i udvalget studere, hvad de enkelte instanser, som i dag er repræsenteret i forskningsrådet, har af synspunkter på forslaget. Det fremgår jo ikke af forslaget, hvilke høringssvar man har fået indhentet, kun er der en meget kort oversigt over, hvad man har sagt.

Vi vil altså tilsige lovforslaget en positiv udvalgsbehandling, men vi tror som sagt ikke

på, at vi kan være færdige med loven til ikrafttræden 1. april.

Birgith Mogensen (CD):

CD mener, det er en god idé at ændre ledelsesstrukturen i socialforskningsinstituttet. En afklaring og styrkelse af lederfunktionerne vil uden tvivl skabe en højere grad af handlekraft i dette institut. Ændrede kompetenceforhold vil udmønte sig i en tiltrængt uafhængighed, hvis følgevirkninger vil skabe en mere effektivitet, der bl.a. vil medføre hurtigere og mere kvalitative, praktiske forskningsresultater.

Honoraret til konsulentfirmaet T. Bak-Jensen A/S er givet godt ud, såfremt socialforskningsinstituttet begaves med en stor del af de guld, som firmaets rapport indeholder.

CD kan tilslutte sig dette lovforslag og vil positivt medvirke til, at det gennemføres og træder i kraft hurtigst muligt.

Pia Kjærsgaard (FP):

Socialministerens genfremsættelse af lovforslag nr. L 20 bekræfter, at der ikke er sket forbedring i socialforskningsinstituttets ledelsesmæssige afmagt, siden forslaget første gang blev fremsat den 30. november sidste år, og det er selvfølgelig beklageligt.

Fremskridtspartiet bakker umiddelbart socialministeren op i den ledelsesmæssige ændring, forslaget lægger op til, idet vi samtidig beklager, at der ikke er et flertal i tinget for i stedet at nedlægge socialforskningsinstituttet.

Siden daværende socialminister Julius Bomholt fremsatte sit lovforslag i 1957 om oprettelse af et socialforskningsinstitut, har der ofte været politisk røre om instituttet. Der har bl.a. været klaget over langsomhed, og der har været klaget over, at forskere har helliget sig en egentlig grundforskning fremfor den tilstræbte målforskning.

At samle den administrative og den faglige ledelse i ét organ repræsenteret ved en bestyrelse på 5 medlemmer samt instituttets direktør, der dog ikke har stemmeret, tyder på en tiltrængt rationalisering og en fastere styrelse.

Det fremgår ikke af bemærkningerne til forslaget, om der samtidig er en besparelse at hente i denne indskrænkning i ledelsen, men vi har da en mistanke om, at det ikke er til-

[Pia Kjærsgaard]

fældet. I bemærkningerne til lovforslaget kan vi dog læse, at det ikke er hensigten at ændre ved størrelsesordenen af de midler, der søges afsat til socialforskning på finansloven. Det er udmærket med en sådan hensigtserklæring, men hvad siger realiteterne, når ændringerne er sket? Bl.a. bliver der foreslået ansættelse af seniorforskere og rådgivende forskningsudvalg. Det er nok ting, der koster penge.

Der er således forskellige ting i lovforslaget, som fremskridtspartiet sætter spørgsmålstegn ved, men som vi forventer udvalgsarbejdet vil klarlægge.

Fremskridtspartiet vil derfor vente med endelig stillingtagen til lovforslaget, til vi har set, hvad udvalgsarbejdet vil bringe for dagen.

Tinning (VS):

Jeg vil gerne starte med at beklage, at socialministeren i modsætning til, hvad socialministeren har for vane, denne gang opfører sig som en kujon, ikke som en struds, der stikker hovedet i busken, men som en struds, der overhovedet ikke kommer derud, hvor der er nogen buske, en struds, der simpelt hen bliver væk.

Jeg tænker på bemærkningerne – og det var også dem, som jeg havde fat i i anledning af hr. Bjørn Elmquists indlæg – til lovforslaget, hvor ministeren siger, at der ifølge rapporten fra T. Bak-Jensen A/S fra forskellig side næres mistillid til aktiviteternes indhold og den effektivitet, hvormed de gennemføres.

Det vil jeg ikke bebrejde ministeren at han siger, for det står der i rapporten. Men jeg vil bebrejde ministeren, at ministeren ikke tager stilling og siger: det mener jeg er rigtigt, eller siger: det mener jeg er forkert, for det er kujonagtigt alene at henvise til, hvad der står i en eller anden rapport, og lade det blive ved det i en situation, hvor ministeren udmærket ved, at der er kørt forsøg på en slags hetz imod socialforskningsinstituttet, som dog, hvis man i øvrigt skal tro de andre bemærkninger, står ministerens hjerte særdeles nær. Så det synes jeg simpelt hen er for tyndt og for dårligt.

Jeg vil også gerne nu, da vi er nået til selve indlægget, citere Henning Friis fra Demokrat Weekend den 16. december 1983. På

et spørgsmål, om han havde set den såkaldte konsulentrapport, udtaler han:

»Det er den tyndeste rapport, jeg nogen sinde har set« – og han har dog set en del fra socialforskningsinstituttet, kan vel indskyldes – »men den er ikke det papir værd, den er trykt på. Den bygger på samtaler med unavngivne personer, rygtesmederi og noget ukvalificeret vrøvl, som en journalistelev, der havde fået lov at bruge socialforskningsinstituttet som læreplads, har brygget sammen i dagbladet Børsen.«

Det er ikke sikkert, det alt sammen er rigtigt, men jeg er enig i, at det er noget bras, konsulentfirmaet har lavet. Jeg husker, at socialministeren på intet tidspunkt ville fortælle os, hvorfor det netop skulle være T. Bak-Jensen A/S, der skulle have den opgave. Måske kan vi få det at vide i dag. Det er i hvert tilfælde ikke værd at bruge til noget som helst.

Derudover siger den samme Henning Friis, at det, det hele i virkeligheden drejer sig om, er, at der er en eller anden afdelingschef ovre i socialministeriet, som hele tiden har været efter socialforskningsinstituttet. Jeg vil ikke tage stilling til, om det nu er rigtigt eller ikke er rigtigt, for det ved jeg ikke noget som helst om. Jeg siger det, fordi andre har forsøgt i denne debat alene at støtte sig på diverse skrivelser i aviserne. Men jeg vil bede socialministeren om ud over at referere rapporten at fortælle, om han er enig i, at det er rigtigt at nære mistillid til aktiviteternes indhold. Mener ministeren, at det, der er foregået derovre, er ineffektivt?

Når vi så kigger på det, der faktisk foreligger, er det klart, at det, der er lagt op til, er en centralisering, som anbringer socialforskningsinstituttet temmelig direkte under socialministeren eller centraladministrationen.

Jeg er helt enig i den kritik, der er blevet rettet imod for det første, at der ikke engang er et flertal af forskere i den foreslåede bestyrelse, for det andet, at der ikke er nogen medarbejderrepræsentation i den foreslåede ledelse. Det er lidt uhyggeligt, at man foreslår, at den faglige ledelse henlægges til et organ, hvor der faktisk ikke engang er flertal af forskere, når det er ledelsen for et forskningsinstitut.

Så er der nogle andre ting, jeg vil omtale, og det er især finansieringen. Jeg synes faktisk, det er en svaghed ved dette lovforslag,

[Tinning]

at ministeren bare gør nogle bemærkninger om, at der nok skal tages fat på finansieringssiden, uden at gøre det meget klarere, for jeg mener, at en egentlig diskussion af socialforskningsinstituttets fremtid også må være en diskussion af finansieringsforholdene. Er det i orden, at staten kun putter ca. 55 pct. ind i det, eller skulle der puttes noget mere ind?

Jeg mener, at en væsentlig diskussion, som vi måske kommer til at tage i udvalget, kommer til at dreje sig om det med det kortsigtede. Jeg kan forstå på fru Aase Olesen, at fru Aase Olesen i virkeligheden beklager sig over, at socialforskningsinstituttet ikke laver undersøgelsesarbejde, der direkte kan bruges som baggrundsarbejde for lovforslag.

Fru Aase Olesen ville godt have, at socialforskningsinstituttet sagde: den lov, som I lavede for et halvt år siden, fungerer sådan og sådan, og derfor må I lave den om sådan og sådan.

Jeg mener, det er vigtigt at finde ud af: er det det, ministeren også godt vil have? Ministeren siger bare – det er lidt tåget – at der er brug for, at forskning i meget høj grad skal omhandle den nære fremtids problemer, og særdeles megen brug for, at en væsentlig del af forskningsprogrammerne gennemføres inden for kortere tidsfrister. Jeg ville være glad, hvis ministeren kunne sige lidt mere om, hvordan den kortsigtethed skal forstås. Det synes jeg er vigtigt.

Jeg synes egentlig også, vi mangler nogle svar på, hvorfor i alverden ministeren har så travlt. Vi har nogle avisskriverier, som er mere eller mindre uunderbyggede. Det kan ministeren ikke bygge på. Vi har en planredegørelse for forskningen, som undervisningsministeren lige er kommet med. Hvorfor kan socialministeren ikke vente på den? Vi har et finansministerium, som efter sigende har udtalt i et høringssvar om lovforslaget, at noget af det, ministeren foreslår, i virkeligheden ikke er specielt velgennemtænkt.

Jeg synes, at ministeren må forklare: hvorfor skal det her gå så stærkt? En forklaring kan være den hetz, der har været, men det vægrer jeg mig i første omgang ved at tro på.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Det er i hvert fald tilfredsstillende at kunne starte med at fastslå, at der tilsyneladende

i dette folketing er et bredt flertal for at prøve at ændre på ledelsesstrukturen i socialforskningsinstituttet. Jeg takker først og fremmest ordførerne fra regeringspartierne, fra socialdemokratiet og fra det radikale venstre og delvis også fra fremskridtspartiet for en forståelse for, at det nu er nødvendigt at prøve at få skabt ro omkring socialforskningsinstituttet.

Når jeg ser på debatten, vil jeg under alle omstændigheder vove at drage den konklusion, at der er et meget bredt flertal for bestyrelsesmodellen, for en opdeling i afdelinger med tilknyttede forskningsudvalg, her underforstået en nedlæggelse af socialforskningsrådet. Det er for mig at se de instrumenter, der er afgørende for, at socialforskningsinstituttet i højere grad kan komme til at fungere efter hensigten. Jeg noterer med glæde, at det forholder sig sådan.

Der kan naturligvis være uenighed om, hvordan bestyrelsen skal sammensættes, hvor stor den skal være. Der kan blive en frugtbar diskussion i udvalget om kompetenceforhold imellem direktion og bestyrelse, men det er for alle disse elementers vedkommende ting, som efter min mening kan diskuteres i en fredsommelig atmosfære i udvalget, og jeg føler, at det også vil være muligt at nå et resultat på dette område. Det afgørende er enigheden om princippet i den struktur, der er lagt frem.

Man kan, som nogle har gjort det, sige, at nu har vi fået en planredegørelse for forskningen, og så må vi hellere studere den og se, om det ikke giver anledning til en anden holdning til det forslag, der er fremsat her. Jeg havde faktisk også ventet, at denne holdning ville komme frem. Den er da heldigvis ikke kommet fra så mange.

Min opfattelse efter at have skimmet rapporten er den, at forslaget i realiteten i sine principper er i overensstemmelse med planredegørelsen på mangfoldige områder. Her taler man også om en bestyrelse som ansvarlig for sektorforskningsinstitutterne som noget afgørende, så jeg mener sådan set ikke, at der er noget som helst her, som behøver at skabe vanskeligheder for behandlingen af lovforslaget.

Jeg er direkte blevet spurgt om, hvorfor jeg har hastværk, og hertil er mit svar, at jeg for så vidt ikke har noget hastværk, jeg skynder mig langsomt af én eneste grund, nemlig

[Socialministeren]

af hensyn til socialforskningsinstituttet. Jeg mener, at folketinget også har en forpligtelse til at sørge for, at der bliver skabt ro omkring socialforskningsinstituttet, så man kan arbejde bedst muligt. Det må alle være interesseret i. En forsinkelse af det, vi diskuterer her, vil først og fremmest skade medarbejderne på socialforskningsinstituttet.

Det er klart, at man ikke kan undgå her i dag og også i den almindelige offentlige debat beskyldninger for, at regeringen vil sætte sig på forskningen.

Jeg må her sige meget klart, at regeringen ønsker naturligvis at fastholde den frie og uafhængige forskning, og det er min absolutte opfattelse, at den bestyrelsesmodel, som her er lagt frem, fremmer muligheden for den frie forskning. Det giver ikke socialministeriet større muligheder for indflydelse, som nogle antyder. Det stimulerer muligheden for den frie forskning, det retter op på de kompetenceproblemer, som ganske klart, uanset om man vil erkende det eller ej, findes i det nuværende socialforskningsinstitut.

Jeg skal ikke gå ind i debatten om de mange eksempler, som er nævnt fra socialforskningsinstituttet, for der knytter sig jo mange følelser til det, og de vurderes forskelligartet, alt efter hvorfra man ser det. Jeg vil kun sige én ting, nemlig at det er åbenbart for enhver, at der er alvorlige ledelses- og styringsproblemer i instituttet. Det er det, vi søger at rette op på.

Det kan der siges meget interessant om, og det har hr. Tinning og mange andre gjort. Jeg ved ikke, om man skal lykønske den tidligere direktør for socialforskningsinstituttet med, at han i den grad bliver taget til indtægt især af hr. Tinning og i virkeligheden også af fru Alice Faber. Det bliver hans egen vurdering.

Jeg skal heller ikke kommentere hans udfald mod forslaget i almindelighed, men gøre det på ét eneste punkt. Jeg finder den måde, han har angrebet medarbejderne i socialministeriet på, urimelig. Det er der intet belæg for. Jeg synes, det havde været klogt, hvis man havde holdt sig uden for debat om dette specielle tema. Så meget om den side af sagen.

Jeg er meget enig med hr. Bjørn Elmquist i, at det bedste nok er, at vi tager alt det her stille og roligt og prøver at nå frem til en løsning i en afslappet atmosfære. Det er der

faktisk efter førstebehandlingen i dag efter min klare overbevisning gode muligheder for at vi kan gøre. Jeg vil glæde mig til en diskussion med socialudvalget om, hvordan vi kan nå den brede politiske enighed, også om detaljerne.

Jeg forstår det sådan, at om hovedprincipperne er der bred politisk dækning, men der er en række spørgsmål omkring bestyrelses-sammensætning, kompetence osv., som vi naturligvis må debattere, så vi kan få forslaget tilbage i folketinget med en bred politisk enighed bag. Det vil ikke alene gavne den frie forskning. Det vil også gavne medarbejderne på socialforskningsinstituttet, og det vil gavne muligheden for at opnå de bedst mulige resultater af det arbejde, man udfører ikke alene på det socialpolitiske område, men også på alle de andre områder, som socialforskningsinstituttet beskæftiger sig med: arbejdsmarkedsproblemer, boligproblemer, uddannelsesproblemer, fritidsproblemer og mange andre.

Jeg synes, det er glædeligt – og jeg synes også, det skal siges i dag – at uanset megen kritik af, hvad der foregår, så står stadig væk tilbage, at der er udført meget godt arbejde. Nu drejer det sig om at nå frem til det ideelle resultat.

Alice Faber (SF):

Nej, hr. socialminister, vi er nogle stykker, der synes, det er meget vigtigt, at vi har noget kritisk forskning. Det kan godt være, det er den, man fra nogle sider har syntes har været så kritisk, at man har fundet, det var vigtigt at sætte en debat i gang om socialforskningsinstituttet og socialforskningsinstituttets metoder osv., der til sidst har fået socialministeren til at få et privat firma til at kigge på, om det nu var i orden ud fra et erhvervsmæssigt synspunkt, den måde, ledelsen foregik på i socialforskningsinstituttet.

Socialministeren mener, at den ledelsesform, planredegørelsen gør rede for i forbindelse med sektorforskning, er i overensstemmelse med den model, som man har foreslået her. Jeg synes, det er meget vigtigt, at vi får tid til at drøfte planredegørelsen meget grundigt, for socialforskningsinstituttet adskiller sig jo ikke i så stor udstrækning fra de andre sektorforskningsinstitutioner under ministerier og andre steder.

[Alice Faber]

Det er noget, vi bliver nødt til at se på i et samlet billede, og vi er i hvert fald betydelig klogere, når vi har været igennem den diskussion og ved betydelig mere om, hvordan vi skal tage stilling.

Jeg synes, det er dejligt, hvis socialministeren ikke har mere travlt. Så synes jeg, vi skulle afvente den redegørelsesdebat og hele snakken her i folketinget og de forskellige steder, vi skal have den drøftet. Så er vi betydelig bedre rustet til at se på noget så kompliceret som en institutions ledelsesstruktur, og hvordan den fremmer forskningen. Det er jo noget, som er virkelig svært for folketingsmedlemmer.

Tinning (VS):

Jeg har tre bemærkninger. Den første går også på det med planlægningsrådet for forskningen. Jeg synes næsten, det er nødvendigt at sige til socialministeren, selv om ministeren uden tvivl godt ved det, at planlægningsrådet jo netop har sagt, at måske skal man have en bestyrelse, men den skal i hvert fald sammensættes fuldstændig anderledes, end ministeren har lagt op til. Planlægningsrådet har også sagt, at den kortsigtethed i forskningen, der lægges megen vægt på i bemærkningerne til lovforslaget, vil man advare meget stærkt imod. Så på den baggrund at sige, at principperne i det her og principperne i planredegørelsen stort set går lige op, det forekommer mig at være – hvad skal man sige? – uhyre dristigt i forhold til de virkelige forhold.

For det andet kommenterede ministeren ikke direkte det her med, at der næres mistilid til aktiviteterne indhold på SFI, socialforskningsinstituttet, fra forskellig side, men jeg forstår ministerens bemærkninger sådan, at det gør der jo, det kan man se i avisen, men det er i øvrigt ikke et synspunkt, ministeren er enig i, for ministeren understreger netop, at der foregår meget godt arbejde, og det eneste, det sådan set drejer sig om, er nogle få ledelsesmæssige problemer, som vel egentlig er noget andet.

Endelig synes jeg også, det er godt, at ministeren understreger, at nu skal vi bare tage det roligt. Oprindeligt, da dette forslag blev fremsat første gang, var der lagt op til, at det skulle træde i kraft den 1. marts 1984. Det er nu rykket til 1. april 1984. Jeg kan kun forstå

ministerens bemærkninger sådan, at det skal vi heller ikke tage alt for alvorligt, for hvis vi skal have en saglig og gennemgribende drøftelse og også have tid til at kigge på den planredegørelse, og hvis vi i øvrigt skal lave ingenting i en uge, mens der er Nordisk Råd, så når vi det simpelt hen ikke til 1. april. Det mener jeg også er til at leve med. Lad os sige, det er et første godt skridt, at vi nu har fået udsat ikrafttrædelsen en smule.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Der er ingen grænser for, hvor vidtrækkende konklusioner hr. Tinning er i stand til at drage af ting, der bliver sagt her i folketinget. Jeg skal ikke gå i detaljer med det. Jeg sagde før, at vi skynder os langsomt. Heri ligger naturligvis, at vi mener, det er afgørende at få den sag afklaret, så hurtigt det overhovedet kan lade sig gøre under hensyntagen til den saglige behandling.

Jeg forestiller mig helt klart, at der bliver en tilbundsgående diskussion om dette i socialudvalget – eller rettere sagt: det er jeg ikke i tvivl om at der gør. Så kan vi altid diskutere dato senere.

Må jeg sige til fru Alice Faber, at der er ingen grænser for fantasien, når man påstår, at nogle kritiske forskningsrapporter fra socialforskningsinstituttet skulle have givet regeringen anledning til at fremsætte dette lovforslag. Så interessante er de meget omdiskuterede, meget kritiske rapporter nu heller ikke, at det kunne foranledige til det. Det, det drejer sig om, er, hvad jeg stadig væk vil kalde ledelsesmæssige og strukturelle problemer på instituttet, som bevirker, at man ikke får det ud af instituttet, som vi alle har et ønske om at få. Det er det, der er grundproblemet.

Jeg ønsker ikke at fastslå – det gjorde jeg heller ikke i mit tidligere indlæg – at redegørelsen vedrørende forskningsinstitutterne fuldt og helt giver opbakning til det forslag, der ligger her, men det, jeg har konstateret i dag, er, at der er et bredt flertal for bestyrelsesmodellen, og bestyrelsesmodellen indgår også i den planredegørelse, vi har fået. Så kan man diskutere – og dér er selvfølgelig forskelligheder – hvordan bestyrelsen skal være sammensat, og hvor mange medlemmer der skal være.

Alt i alt må jeg stadig væk fastslå: lad os nu tage det stille og roligt. Jeg er helt sikker

[Socialministeren]

på, at disse problemer er vi efter denne debat i stand til at løse.

(Kort bemærkning).

Alice Faber (SF):

Hvad der er baggrunden for, at man satte undersøgelsen i gang, ved jeg ikke, men det var meget bemærkelsesværdigt, at det startede med, at hr. Bjørn Elmquist kom med nogle påstande både i Weekendavisen og i Radioavisen. De blev imødegået. Der var en Monitorartikel i Berlingske Tidende, som var meget tendentiøs, og den blev også imødegået af socialforskningsinstituttet. Lige umiddelbart efter sætter socialministeren dette arbejde i gang. Det er min argumentation for at sige, at det var på baggrund af den kritik, socialministeren satte det i gang.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Jeg vil da være meget taknemlig, hvis jeg bliver den socialminister, for hvem det lykkes at få gennemført et forslag i folketinget, som giver muligheder for, at socialforskningsinstituttet kan fungere bedre. Men af hensyn til historieskrivningen må jeg gøre opmærksom på, at dette problem i virkeligheden allerede i 1981 under daværende socialminister Ritt Bjerregaard opstod som et problem, man søgte at løse, og som det ikke var muligt dengang at få fuldt has på. Det er i virkeligheden en videreudvikling af, hvad der startede dengang.

Bjørn Elmquist (V):

Det er måske ikke særlig klogt af mig at tage ordet, for det er da dejligt at få tillagt æren for gode ting, der sker, så hvis det nu forholdt sig sådan – eller man kunne give det udseende af, at det forholdt sig sådan – som fru Alice Faber just sagde det, så burde jeg gå rundt og føle mig kronet. Men det er jo rigtigt, at vi helt tilbage til 1980 og 1981 havde de første kritiske røster fremme om, hvad der skete på socialforskningsinstituttet.

Nu har socialministeren nævnt fru Ritt Bjerregaard, og jeg kan nævne, at fru Dorte Bennedsen som undervisningsminister i sin forskningsredegørelse den 27. oktober 1981 havde nogle kritiske bemærkninger om mangelen på effektivitet i socialforskningsinstituttet. Så desværre må jeg sige: skudt forbi, det

er ikke kun min skyld, at denne rapport blev sat i værk.

(Kort bemærkning).

Alice Faber (SF):

Jeg vil ikke tilbagevise, at der har været kritiske røster omkring socialforskningsinstituttet før den tid, men man satte en privat institution i gang med at se på en forskningsinstitution på baggrund af nogle påstande, som bl.a. hr. Bjørn Elmquist kom med, og som blev imødegået fra utallige sider. Det var det, der var baggrunden for at bruge et privat selskab til at se på en forskningsinstitution, hvad jeg meget beklager, og hvad jo også er blevet beklaget fra fantastisk mange sider.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Det skal bare være for endnu en gang at beklage, at socialministeren ikke vil fortælle os noget om valget af netop dette private konsulentfirma, T. Bak-Jensen A/S. Jeg synes, det er vigtigt, ikke bare fordi vi har en regering, der i almindelighed støtter privatisering, men også fordi der er gået mode i at bede private konsulentfirmaer om det ene og det andet.

Rektoren for Danmarks tekniske højskole har lige fået et mindre slagtilfælde, da han opdagede, hvad det var, der foregik på basis af en eller anden rapport, undervisningsministeren havde bestilt fra et eller andet privat konsulentfirma, som brugte nogle tal, der var et par år gamle. Nu har vi fået en rapport fra et andet privat konsulentfirma. Det er mildt sagt noget tyndt jask, det skriver.

På et eller andet tidspunkt kunne regeringen i det mindste fortælle os: når man vælger et eller andet firma, hvad ved de folk så om det, man sætter dem til? Ellers virker det som et lidt plat forsøg på at bedrive lidt privatisering, som der kun kommer ulykker ud af.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 18:

Forslag til lov om social pension.

(Fremsat 7/2 84).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 4 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om ændring af forskellige sociale love. (Ændringer som følge af nye regler om social pension).

(Fremsat 7/2 84).

Lovforslagene sattes til forhandling.

*Forhandling***Torben Lund (S):**

De to lovforslag, vi her skal behandle, blev førstebehandlet i sidste samling, nærmere bestemt den 16. november. Jeg skal derfor i vidt omfang henvise til, hvad socialdemokratiets ordfører, hr. Albertsen, sagde ved denne lejlighed, og blot fremhæve nogle enkelte områder.

Vi er selvfølgelig enige i den hensigt, der er med lovforslagene, nemlig at skabe en forenkling af pensionssystemet, og jeg tror også, at de forslag, socialministeren har fremsat, vil bidrage til at give sådan en forenkling.

I november drejede debatten sig primært om den lige behandling af psykiatiske og somatiske patienter, som er indlagt på sygehus eller en institution under sygehusevæsenet. Det blev dengang draget i tvivl, om der nu også var en reel ligebehandling af de to grupper af patienter i lovforslaget. Jeg kan forstå, at man ikke har ændret lovforslaget på det punkt, og derfor må vi jo fortsætte i udvalget med at få afklaret, om nu også lovforslaget lever op til den hensigt, som jeg egentlig går ud fra alle er enige om, nemlig at der skal være en ligestilling.

Der er også et andet punkt, man ikke har ændret lovforslaget på, og det er med hensyn til fordelingen af rådighedsbeløbene til de personlige tillæg. Det er vi egentlig ikke videre tilfredse med. Jeg tror, der er flertal her i folketinget for, at man får ændret på fordelingen af rådighedsbeløbene, sådan at det ikke længere bliver antallet af pensionister i kommunerne, der er afgørende, men antallet af enlige pensionister, der modtager fuldt pensionstillæg i kommunerne, som er afgørende for, hvilke beløb den enkelte kommune får.

På samme måde vil vi også gerne have inddraget i udvalgsbehandlingen, at vi i højere grad får retsbestemte ydelser ved de personlige tillæg.

I den seneste tid har der været en ret heftig debat om den førtidspensionsreform, som trådte i kraft 1. januar i år. Desværre har det vist sig, at en del af den kritik, der har været af førtidspensionsreformen, også har været berettiget. Det var en klar forudsætning, da vi lavede førtidspensionsreformen, at ingen af de hidtidige pensionister skulle stilles ringere, end de var efter de dagældende regler.

Ikke desto mindre har det vist sig, at der i hvert fald er sket forringelser på to områder. Dels er der en gruppe af invalidepensionister på laveste sats, der har lidt indkomst ved siden af invalidepensionen, som får bortreguleret en større del af pensionen i dag end efter de gamle regler, dels er der nogle pensionister, som også er tjenestemandspensionister, der får en nedgang i den disponible indkomst på grund af et forhøjet samordningsfradrag.

De problemer skulle der nu være taget højde for i det lovforslag, der er fremsat, med en ny overgangsbestemmelse, hvor man indfører et afløsningsbeløb, som er uafhængigt af indkomsten. Dermed skulle der netto blive tilbage det samme beløb til disse grupper, som der var efter de gamle regler.

Vi må nu se på denne nye bestemmelse, og vi må se på de øvrige overgangsbestemmelser under udvalgsbehandlingen for at se, om det er lykkedes denne gang at få skabt et forslag, der ikke giver pensionister, der fik pension forud for 1. januar i år, en ringere status, end de havde efter de dagældende regler.

Jeg synes egentlig, det er meget ærgerligt, at der er kommet denne mistanke til førtids-